

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК5. Туризмологія та рекреація
(обов'язковий)

Спеціальність	<u>ІЗ Туризм та рекреація</u>
Освітня програма	<u>Туризм</u>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник: В. П. Онопріснко, д.пед.н., професор
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>туризму</u>	протокол №12 від 10.06.2025 року. Завідувач кафедри <u></u> <u>О. В. Коваленко</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
---	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми Л. І. Єпик
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП О. М. Бакуменко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана: Л. А. Дяченко (додається)
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації (Н. М. Баранік)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Туризмологія та рекреаологія		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність J3 Туризм та рекреація		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-		
6.	Семестр та тривалість вивчення	II семестр, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна форма навчання		Самостійна робота денна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		30	30	
			-	90
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму, кабінет 211e		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Наукове осмислення різноманітних практик сучасного туризму, а також умов функціонування та державної політики у сфері рекреаційних послуг. Формування сучасної «туристсько-рекреаційної свідомості» суб'єктів туристського процесу.		
12.	Мета освітнього компонента	Узагальнення накопичених знань у період вивчення туризмознавчих дисциплін, створення цілісного уявлення про туризм та рекреацію як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, що подорожує.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Інноваційні технології сфери туризму та рекреації, Цифрові та інформаційні технології в туристичному бізнесі. 2. Освітній компонент є основою для: Політика сталого розвитку туризму в Україні.		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
15.	Ключові слова	Туризм, рекреація, туризмологія, рекреаологія, культурологія та праксіологія туризму, складові туризмології, аспекти туризмології, державна рекреаційно-туристична політика, складові рекреаологічного знання.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.
ПРН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.
ПРН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.
ПРН7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.
ПРН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. Денна форма навчання				Реком. літ-ра
	Аудиторна робота			Сам. роб.	
	Лк	П.з/ семін	Лаб з.		
Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука. 1.1. Понятійний апарат туризмології. 1.2. Генеза туризмологічного знання. 1.3. Етапи сучасного становлення науки про туризм.	2	2		11	1, 2, 5, 6, 7, 9
Тема 2. Теоретико-методологічні складові туризмології. 2.1. Туризм як провідний напрям розвитку ринку послуг. 2.2. Складові туризмологічного знання. 2.3. Філософія туризму як методологічна та концептуальна засада туризмології.	4	4		11	1, 2, 5, 6, 7, 9
Тема 3. Історико-соціальні супутні дисципліни туризмології. 3.1. Історія та антропологія туризму. 3.2. Географія туризму, як супутня складова туризмології. 3.3. Соціологія туризму.	4	4		11	1, 2, 5, 6, 7, 9
Тема 4. Культурологія та праксіологія туризму, як невід’ємні складові туризмології. 4.1. Людина та культура дозвілля. 4.2. Питання цінності туризму. 4.3. Практиологія як філософська концепція діяльності в сфері туризму.	4	4		11	1, 2, 5, 6, 7, 9
Тема 5. Психолого-педагогічні аспекти туризмології. 5.1. Психологія та етика туризму. 5.2. Методологічні принципи педагогіки туризму. 5.3. Спеціальні функції педагогіки туризму.	4	4		11	1, 2, 5, 6, 7, 9
Тема 6. Організаційні аспекти оздоровчого туризму, рекреаційних послуг та спорту на курортах, як основа рекреалогії. 6.1. Понятійний апарат рекреалогії. 6.2. Становлення рекреалогії, як науки. 6.3. Складові рекреалогічного знання.	4	4		11	2, 3, 4, 6, 8, 10
Тема 7. Сучасний стан та проблеми реалізації державної рекреаційно-туристичної політики в Україні. 7.1. Сучасний стан розвитку рекреаційно-туристичної сфери України. 7.2. Аналіз інституціонального забезпечення державної рекреаційно-туристичної політики України. 7.3. Економічні механізми інституціонального забезпечення державної рекреаційно-туристичної політики України.	4	4		12	2, 3, 4, 6, 8, 10
Тема 8. Удосконалення державної рекреаційно-туристичної політики в умовах розвитку інституціонального середовища. 8.1. Основні напрями вдосконалення інституціонального механізму державної рекреаційно-туристичної політики України. 8.2. Удосконалення економічних механізмів інституціонального забезпечення державної рекреаційно-туристичної політики України. 8.3. Шляхи використання позитивного зарубіжного досвіду державного регулювання рекреаційно-туристичної сфери	4	4		12	2, 3, 4, 6, 8, 10
Всього за семестр	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк. годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем, проведення практичних робіт; - модерування дискусій за результатами доповідей.	12	- опрацювання незнайомих (нових) термінів; - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами.	18
ПРН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем та практичних робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій.	12	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань; - написання есе та тез доповідей.	18
ПРН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій; - перевірка мультимедійних презентацій, есе, тез доповідей.	12	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт.	18
ПРН7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт; - модерування дискусій за результатами доповідей.	12	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час підготовки до захисту практичних робіт, - написання есе та/або тез доповідей.	18
ПРН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем, проведення практичних робіт; - модерування дискусій за результатами доповідей.	12	- опрацювання незнайомих (нових) термінів; - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами.	18
Всього годин		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Туризмознавство як соціогуманітарна наука. Створення презентації та есе з теми заняття.	5 балів / 5%	До 3 тижня
2.	Практична робота 2. Теоретико-методологічні складові туризмознавства. Створення понятійного глосарію. Презентація з теми заняття.	5 балів / 5%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Історико-соціальні супутні дисципліни туризмознавства. Створення понятійного глосарію. Створення презентації та есе на тему заняття.	5 балів / 5%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Культурологія та практиологія туризму, як невід'ємні складові туризмознавства. Тези доповіді або презентація на задану тему.	5 балів / 5%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	До 7 тижня
6.	Практична робота 5. Психолого-педагогічні аспекти туризмознавства. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми.	5 балів / 5%	До 10 тижня
7.	Практична робота 6. Організаційні аспекти оздоровчого туризму, рекреаційних послуг та спорту на курортах, як основа рекреації. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	5 балів / 5%	До 11 тижня
8.	Практична робота 7. Сучасний стан та проблеми реалізації державної рекреаційно-туристичної політики в Україні. Створення понятійного глосарію. Тези доповіді або презентація на задану тему із конкретними прикладами.	5 балів / 5%	До 12 тижня
9.	Практична робота 8. Удосконалення державної рекреаційно-туристичної політики в умовах розвитку інституціонального середовища. Створення презентації та есе на тему заняття.	5 балів / 5%	До 13 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	До 14 тижня
11.	Іспит	30 балів / 30%	В екзаменаційну сесію

5.2.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Туризмознавство як соціогуманітарна наука.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 2. Теоретико-методологічні складові туризмознавства.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практичні роботи до теми 3. Історико-соціальні супутні дисципліни туризмології.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 4. Культурологія та праціологія туризму, як невід'ємні складові туризмології.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота до теми 5. Психолого-педагогічні аспекти туризмології.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 6. Організаційні аспекти оздоровчого туризму, рекреаційних послуг та спорту на курортах, як основа рекреації.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 7. Сучасний стан та проблеми реалізації державної рекреаційно-туристичної політики в Україні.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 8. Удосконалення державної рекреаційно-туристичної політики в умовах розвитку інституціонального середовища.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Студент погано орієнтується в теоретичному матеріалі.	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки.	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.3. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія». Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 71 с.
2. Богдан Н. М., Александрова С. А., Нохріна Л. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / за заг. ред. І. М. Писаревського. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 159 с.
3. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 202 с.
4. Гродзинська І. О., Нездоймінов С. Г., Гусєва О. В., Замкова А. В. Основи рекреаології (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 264 с.
5. Дмитрук С. В. Соціально-педагогічні технології в туризмі : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 327 с.
6. Красноруцький О. О., Моїсєєва Н. І. Феномен туризму: розмаїття сенсів (монографія). Харків : Стильна типографія, 2019. 252 с.
7. Кручек О. А., Соляник С. Ф., Парубець О. В., Гордієнко С. І. Основи туризмології : навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 234 с.
8. Онопрієнко В. П. Науково-методичне забезпечення навчального процесу : Туризмологія та рекреаологія. Курс лекцій для магістрів спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «Магістр» / укладач В. П. Онопрієнко. Суми, 2025. 95 с.
9. Стафійчук В. І. Рекреаологія: навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2020. 428 с.
10. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

6.2. Додаткові джерела

- Кульчицький Р. Як писати цікаві статті. Загальні принципи (Лекція). URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/55921/Jak_pysaty_cikavi_statti_Zagalni_pryncypy_Lekcija
- Методологія туризмознавства: географічні аспекти: монографія / За заг. ред. д. геогр. н. Дудника І. М. Київ, 2023. 374 с.
- Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 306 с.

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ТУРИЗМОЛОГІЯ ТА РЕКРЕАЛОГІЯ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

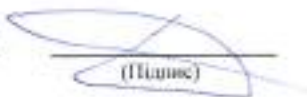
Коваленко О. В.
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Дяченко Л. А.
(ПІП)

(Підпис)